Mji wa Serikali, Mtumba S.L.P. 315, DODOMA. Simu: +255 26 2310021 Barua pepe: km@sheria.go.tz

2 Nipashe

HABARI KITAIFA

Baadhi ya washiriki wa Mkutano wa Baraza la Vyama vya Siasa wakimsikiliza Rais Samia Suluhu Hassan (hayupo pichani), jijini Dar es Salaam jana. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Rais Samia aweka wazi msimamo Katiba Mpya

Na Halfan Chusi

RAIS Samia Suluhu Hassan amesema ni lazima Watanzania waelimishwe waijue katiba ya nchi kabla ya kuanza mchakato wa Katiba Mpya.

[illegible]

Ni ufafanuzi alioutoa jana jijini Dar es Salaam, alipokuwa akifungua Mkutano Maalum wa Baraza la Vyama vya Siasa na Wadau wa Demokrasia [illegible] Mapendekezo ya Kikosi Kazi na hali ya siasa nchini.

[illegible]

MIKUTANO YA HADHARA

[illegible]

UHURU WA MAONI

[illegible]

DEMOKRASIA

[illegible]

NJE YA MKUTANO

[illegible]

RIPOTI MAALUM

Adaiwa kusota gerezani kwa miaka 10 bila kesi

Na Mwandishi Wetu

JOHN Robert Maitland anadaiwa kusota mahabusu gerezani nchini kwa zaidi ya miaka 10 bila kosa. Uongozi wa Mahakama umesema hana kesi inayomkabili na haihusiki na kushikiliwa kwake.

Uchunguzi wa Nipashe kuhusu suala hilo umebaini kuwa awali Maitland alikuwa anakabiliwa na mashtaka ya kuingia na kuishi nchini kinyume cha sheria. Alituhumiwa kuwa na uraia wa Tanzania, Uingereza na Afrika Kusini.

Ndugu wa mahabusu huyo, Kenan Makweta, aliambia Nipashe jijini Dar es Salaam kuwa Maitland alikamatwa na Idara ya Uhamiaji Januari 8, 2010, kijijini kwake Muleba na kufikishwa Mahakama ya Wilaya ya Bukoba.

Alidai kuwa tangu kipindi hicho, ndugu yake huyo alikuwa anakamatwa na kuwekwa mahabusu kwa muda na kisha kuachiwa.

Msaidizi wa Msajili wa Mahakama ya Tanzania, Jovine Bishanga, aliambia Nipashe mwishoni mwa wiki kwamba, mtuhumiwa huyo hana kesi mahakamani na wao hawahusiki na kushikiliwa kwake.

Alidai kuwa Mahakama ya Wilaya ya Bukoba ilimhukumu Februari 24, 2010 kutumikia kifungo cha miaka miwili gerezani na kulipa faini ya Sh. 80,000. Alikata rufani Mahakama Kuu ambayo ilikaza hukumu ya miaka miwili na kuondoa faini.

Rufani hiyo ni namba 9/2011 katika Mahakama Kuu ya Tanzania. Ingawa Bishanga hakutaja ni lini Maitland alitolewa gerezani, taarifa za mahakama zinaonesha kwamba Januari 13, 2011, alirudishwa tena gerezani kwa tuhuma za uraia.

"Januari 17, 2011 alifungwa kutumikia kifungo cha miezi sita na viboko 10 kwa kosa la kudharau mahakama kwa rufani namba 9/2011 H/C (T) Bukoba na kumaliza kifungo hicho Septemba 3, 2011," inaeleza taarifa ya mahakama.

Baada ya kumaliza adhabu hiyo, Maitland hakuachiwa kutokana na kesi ya kuingia na kuishi nchini kinyume cha sheria iliyokuwa Mahakama ya Wilaya ya Bukoba.

Bila kueleza aliachiliwa mara ngapi, Bishanga alisema Maitland amekuwa akiondolewa gerezani kwa hati ya kuondolewa.

Bila kueleza alikaa uraiani au magereza kwa muda gani, Bishanga alisema Maitland alikamatwa wilayani Muleba Januari 7, 2013 na kuwekwa mahabusu hadi sasa.

"Toka wakati huo, aliwekwa kizuizini katika Gereza la Bukoba kwa amri ya Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi hadi Mei 17, 2022 alipohamishiwa Gereza la Segerea," alisema.

Taarifa zinaonesha kwamba Maitland aliwahi kuondolewa gerezani kwa hati ya kuondolewa (remove order), Machi Mosi, 2019.

NDUGU WALALAMA

Makweta akiwasilisha malalamiko yao dhidi ya kinachoendelea kwa ndugu yao, alidai kuwa Maitland alikata rufani namba 179/2011 katika Mahakama ya Rufani ambayo mwaka Juni 4, 2012 ilikazia hukumu ya miaka miwili gerezani.

Alidai Desemba 4, 2012 Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi, alitoa kibali cha kumwondolewa nchini mahabusu huyo na miezi mmoja baadaye, Januari 7, 2013, alikamatwa na kupelekwa gerezani Bukoba kisha kuhamishiwa Gereza la Segerea jijini Dar es Salaam alipo hadi sasa.

Wakati huyo yanajiri, Makweta alidai Maitland anaendelea kudhaniwa kuwa ni mzaliwa wa Bugene, Muleba mkoani Kagera kwa baba na mama yake, ambao wote ni Watanzania.

Makweta alidai ndugu yake huyo alizaliwa mwaka 1968 katika eneo la Bugene, wazazi wake walikuwa ni wakulima wa kahawa, kilimo kilichokuwa kinaendelezwa na mtuhumiwa huyo hadi alipokamatwa.

"Kwa zaidi ya miaka 10 sasa, Robert yuko mahabusu na kibaya zaidi ni kwamba hapelekwi mahakamani, badala yake anashauriwa achagua nchi ya kwenda ndipo ataachiwa huru, vinginevyo ataendelea kukaa gerezani," alidai.

Makweta alidai kuwa baada ya kukosa haki ndani ya nchi, Maitland alifungua shauri katika Mahakama ya Afrika ya Haki za Binadamu, ambayo ilisikiliza pande zote ikiwamo Serikali ya Tanzania. Alishinda.

Katika hukumu ya kesi hiyo ambayo Nipashe imeona nakala yake, jopo la Tanzania liliongozwa na Mkurugenzi wa Idara ya Masuala ya Katiba na Haki za Binadamu, Sarah Mwaipopo, aliyeambatana na Mkuu wa Kitengo cha Sheria katika Wizara ya Mambo ya Nje, Baraka Luvanda na Mkurugenzi Msaidizi Haki za Binadamu na Wakili Mkuu wa Serikali, Nkasori Sarakikya.

Wengine ni Wakili wa Serikali Mwandamizi kutoka Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Richard Kilanga na Ofisa Sheria katika Wizara ya Mambo ya Nje, Blandina Kasagama.

Maitland aliwakilishwa na Wakili Peter Seneto Parpai wa Star Attorney Chamber na bibi yake aitwaye, Georgia Petronesis.

Katika shauri hilo namba 013/2015, Tanzania ilitakiwa kuthibitisha madai ya uraia wa Maitland ambayo yalianza hatuani katika mahakama za Tanzania.

Tanzania ilidai Maitland ana uraia pacha wa Uingereza na Afrika Kusini, tuhuma ambazo haikuzithibitishwa kwa vielelezo kama agizo la mahakama hiyo lilivyotaka.

Badala yake, Tanzania iliwasilisha madai 12 mahakamani hapo kuwa mahakama za Tanzania ikiwamo ya rufani zimethibitisha kwamba Maitland si Mtanzania, bali ana uraia pacha kinyume cha Sheria ya Uraia inayozuia uraia pacha.

Ilielezwa Maitland hakuwahi kuwa raia wa Tanzania. Ameshikiliwa kihalali na kuomba shauri hilo liegulewe mbali.

Maitland aliwasilisha cheti chake cha kuzaliwa namba 00001642 na hati ya dharura ya kusafiria iliyotolewa na mamlaka za Tanzania.

Mama mzazi wa mtuhumiwa huyo, Anastasia Petronesis, ambaye ni raia wa Tanzania mwenye hati ya kusafiria namba AB316143, alifika mahakamani hapo na kuthibitisha mwanawe ni raia wa Tanzania kwa kuzaliwa.

Hukumu ya kesi hiyo ilitolewa Novemba 28, 2019 katika kikao cha kawaida cha mahakama hiyo kilichofanyika Zanzibar, chini ya Rais wake, Sylvain Ore, Makamu wake, Ben Kioko na majaji Gerard Niyungeko, El Hadji Guisse, Rafaa Ben Achour, Angelo Matusse, Tujilane Chizumila, Chafika Bensaoula na Msajili wa Mahakama hiyo Robert Eno.

DPP, MAGEREZA

Mwandishi wa habari hizi kama hatua ya kutafuta ufafanuzi wa mamlaka zinazohusika aliwasiliana na Mkurugenzi wa Mashtaka nchini (DPP), Sylvester Mwakitalu, Agosti 24, 2023 ambaye aliahidi kufuatilia ili kujua sababu za Maitland kukaa mahabusu bila kupelekwa mahakamani.

DPP Mwakitalu aliahidi kutoa ufafanuzi siku tatu baadaye, lakini kwa zaidi ya wiki mbili sasa hajatoa ushirikiano kwa mwandishi.

Msajili wa Mahakama, Wilbert Chuma, alipoulizwa na mwandishi kuhusu suala hilo, alimwelekeza msaidizi wake, Jovine Bishanga, kutoa ufafanuzi kuhusu malalamiko ya mahabusu huyo.

Agosti 25, 2023, mwandishi alikwenda Gereza la Segerea na kuonana na Mkuu wa Gereza, Hamisi Lissu, ambaye alikataa kuzungumzia suala hilo kwa maelezo "wakubwa wote wanalifahamu".

"Mfuate Kamishna Mkuu wa Magereza, yeye atakupa ufafanuzi. Mimi si Msemaji wa Jeshi la Magereza," alisema.

Mwandishi alipohitaji ufafanuzi zaidi kwa Mkuu wa Idara ya Habari ya Magereza, Juma Kupilima, alimtaka awasiliane na Mkuu wa Gereza la Segerea.

"Hilo anaweza kulitolea Mkuu wa Gereza, [illegible] na mimi nitaandika [illegible]," alisema.

Hata hivyo, Kupilima alipotafutwa [illegible] alidai hakuwa [illegible] [illegible] kwa kina kuhusu ufafanuzi huo.

Waziri wa Katiba na Sheria, Dk. Pindi Chana

Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi, Hamad Masauni

Waziri Chana ashauri mbinu kukwepa migogoro kimkataba

Na Mwandishi Wetu

WAZIRI wa Sheria na Katiba, Pindi Chana, amezitaka serikali za mitaa na halmashauri kupata ushauri wa kisheria kutoka ofisi ya wakili mkuu wa serikali kabla ya kuingia mikataba, ili kuinusuru serikali kuingia hasara ya kulipa mamilioni ya fedha na migogoro.

Chana alitoa rai hiyo jana jijini Dar es Salaam wakati akizungumza na wafanyakazi wa Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali alipokwenda kuwatembelea baada ya kuteuliwa na Rais Samia Suluhu Hassan kushika wadhifa huo.

Alisema taasisi za serikali, ofisi za serikali za mitaa na halmashauri nchini, zinatakiwa kuitumia ofisi hiyo kabla na wakati wa kuingia mikataba, kwa kuwa kufanya hivyo, pia kutasaidia kuepuka migogoro ambayo imekuwa ikiibuka mara kwa mara na kuisababishia hasara ya mamilioni ya fedha.

"Tunapotetea serikali zile fedha zinasaidia kuleta maendeleo na kujenga miundombinu...Wizara ya Sheria na Katiba inaacha milango wazi kwa wananchi kupata ushauri kwenye masuala ya mirathi na madai," alisema na kusisitiza kuwa: Masuala ya haki, utawala bora ndiyo msingi wa uongozi, unapokuwa na jambo lako tuambiane na serikali, vinginevyo uko mbele utakwama".

Pamoja na mambo mengine, alipongeza ofisi hiyo kwa kuitetea serikali ndani na nje ya nchi na kuokoa mamilioni ya fedha ambazo zingelipwa kama ilivyoshtakiwa. "Mmelinda nchi, haki, mmeitetea serikali ndani na nje ya nchi hongereni kwa kuokoa fedha nyingi ambazo zitatumika kujenga miundombinu na kutekeleza miradi ya maendeleo."

Vilevile, aliishauri ofisi hiyo kujenga jengo lake jirani na Mahakama Kuu Dodoma na mikoa mingine nchini, ili huduma zake ziwafikie wananchi kwa urahisi zaidi.

Awali, Wakili Mkuu, Boniface Luhende, alisema ofisi hiyo ilianzishwa ili kuimarisha uwezo wa serikali kuendesha mashauri na madai yanayofunguliwa dhidi yake.

Lubeje alitataja baadhi ya kesi ambazo ofisi yake imefanikiwa kuzimaliza na kuinusuru serikali kulipa mamilioni ya fedha kuwa ni ya ujenzi wa SGR iliyofunguliwa nchini Rwanda.

Nyingine ni ya madini iliyofunguliwa jijini London nchini Uingereza ambayo ilimalizika kwa njia ya usuluhishi baada ya kuondolewa mahakamani. Kwa mujibu wa Wakili Mkuu huyo, Serikali ilitakiwa kulipa dola bilioni 3 ambazo ni sawa na Shilingi trilioni saba.

"Dola bilioni tatu sawa na Shilingi trilioni saba tumeokoa, London tumeendesha wenyewe, tungetumia kampuni tungelipa fedha nyingi mno," alisema.

Alitaja baadhi ya changamoto wanazokumbana nazo kuwa ni taasisi za umma kutokana na kutozingatia mwongozo na kusababisha mgogoro.

Vilevile, alisema kuna taasisi za serikali zimekuwa zikivunja mikataba bila kushirikisha ofisi yake na kusababisha miradi ya ujenzi kukwama.

Alisema taasisi hizo pia zimekuwa zikichelewesha malipo na kusababisha serikali kushtakiwa na kuingia katika migogoro.

Mwinyi aahidi kuyafanyia kazi mapendekezo haki jinai

Na Mwandishi Wetu

RAIS wa Zanzibar, Dk. Hussein Ali Mwinyi, ameahidi kuyafanyia kazi mapendekezo yaliyotolewa na Tume ya Maboresho ya mifumo ya Taasisi za Haki Jinai ambayo itatoa mwangaza kwa Serikali ya Zanzibar na Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya kuboresha mifumo na taasisi zinazohusiana na masuala hayo kwa nia ya kupatikana haki kwa ufanisi.

Rais Dk. Mwinyi aliyasema hayo Ikulu, Zanzibar alipokutana na Tume hiyo iliyoongozwa na Mwenyekiti Jaji mstaafu, Mohamed Othman Chande na Makamu Mwenyekiti, Balozi Ombeni Sefue, walipomkabidhi ripoti yao.

Dk. Mwinyi alisema serikali zote mbili SMZ na SMT imeyapokea mapendekezo hayo na kuahidi kuyafanyia kazi kwa kina ili kuleta mabadiliko na mageuzi makubwa kwa nia ya kupatikana kwa haki nchini.

Alisema utekelezaji wa mapendekezo hayo kwa kiasi kikubwa unaendana na kutegemeana na taasisi zote za haki jinai za Bara na Zanzibar.

Rais Mwinyi alizungumzia ushirikiano mzuri uliopo baina ya Taasisi ya Kupambana na Kuzuia Rushwa ya Zanzibar (ZAECA) na ya kupambana na dawa za kulevya, zimepata msaada wa kujengewa uwezo na wenzao kutoka Bara kwa kupewa mafunzo.

"Bila shaka ni sahihi kabisa lazima kuwe na kubadilishana ujuzi na uzoefu, ushirikiano wa karibu," alisema.

Kuhusu mahakama ya rufani kufanya kazi zake Zanzibar, alisema tayari suala hilo linashughulikiwa pamoja na kuisifu Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuongeza nguvu kwenye ujenzi wa miundombinu ya Mahakama Kuu ya Zanzibar.

Mwenyekiti Chande, alisema Tume ilifanikiwa kuzifanyia kazi changamoto za taasisi 15 zilizopendekezwa na Jamhuri ya Muungano wa Tanzania zikiwamo Jeshi la Polisi, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Jeshi la Magereza.

Taasisi nyingine ni Mamlaka ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa, Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya, Mahakama ya Tanzania, Kitengo cha Kudhibiti Fedha Haramu Uhamiaji, Mkemea

Mkuu wa Serikali na taasisi nyengine zinazohusu masuala ya jinai kwa kutathmini ushirikiano wa taasisi hizo na kuangalia nidhamu, mifumo ya ajira, [illegible]ngo vya weledi, tume ya u[illegible]lishaji, vyeo, ufanisi mahusiano, nidhamu, ufanisi matumizi ya teknolojia na motisha.

Gekul asisitiza ushirikiano utoaji msaada wa kisheria

Na SCOLASTICA MSEWA

NAIBU Waziri wa Katiba na Sheria, Pauline Gekul ameitaka Mahakama ya Tanzania na Jeshi la Polisi kuangalia wanavyoweza kushirikiana na Shirika lisilo la kiserikali la Utu Kwanza, kusaidia upatikananji wa msaada wa kisheria kwa wafungwa na mahabusu wasio na uwezo, wapate haki.

Pauline alisema hayo jijini Dar es Salaam, mwishoni mwa wiki, alipokuwa akifungua Dawati la Msaada wa kisheria lililoanzishwa na shirika hilo lililopanga kutoa huduma ya msaada wa kisheria katika mahakama nchini.

Shirika hilo limepanga kuanza kutoa msaada katika Wilaya ya Kinondoni, Dar es Salaam.

Naibu waziri huyo, alisema mashirika hayo yanatakiwa kushirikiana na serikali kuboresha maisha ya watu, huku yakizingatia kipaumbele cha utu katika haki jinai na wajibu wa kuwatumikia Watanzania kwa kudumisha amani na mshikamano.

Aidha, alisema wadau wa sheria na mashirika yasiyo ya kiserikali yanayojihusisha na kutoa msaada wa kisheria yanatakiwa kutumia rasilimali zake vizuri kuwafikia walengwa.

Alieleza kuwa, wizara hiyo inatambua jitihada za shirika la Utu Kwanza katika kuboresha maisha na utu kwa wafungwa na mahabusu kwa kipindi cha miaka sita, tangu kuanzishwa kwake hususan kwa Mkoa wa Dar es Salam.

Mkurugenzi wa Utu Kwanza, Wakili Shehzada Walli alisema lengo la kuanzishwa shirika hilo ni kusaidia wafungwa na kwamba dawati la msaada wa kisheria litawasaidia wanaofikishwa polisi, ambao hawana msaada wa kuwajulisha ndugu kuhusu kinachoendelea.

"Tumeona tukiweka dawati letu katika Mahakama ya Mwanzo na Wilaya litawasaidia hawa watu, kwanza kuwauliza hali zao na iwapo wamewapigia ndugu au marafiki wanaoweza kuwasaidia.

"Pia, tutatoa mafunzo ya nini kinafanyika anapoenda mbele ya hakimu, anapataje dhamana kwa kutumia Kitambulisho cha Taifa (NIDA) au barua kutoka serikali ya mtaa, hivyo mtumishi wa shirika hili atasaidia kufanikisha mhitaji apate dhamana na msaada mwingine," alisema.

Alisema hatua hiyo itapunguza idadi ya mahabusu, ambapo kwa kuanza wameanza Wilaya ya Kinondoni na Mahakama ya Mwanzo na Wilaya na tayari wameomba ruhusa ya kuweka dawati hilo.

Mbali na hayo, alisema upo mradi wa nyumba salama kwa watoto ambao wazazi wao wapo gerezani na wale wanaozaliwa gerezani na wakirudi mtaani hawana wa kuwatunza.

Mkurugenzi wa Kampuni ya Mansoor, Altaf Hiran alisema kuwepo kwa dawati hilo ni jambo la muhimu kwa kuwa litasaidia wananchi kupata hali zao na kila mtu akipata haki yake amani itakuwepo.

Inspekta Msafiri Kundi kutoka Gereza la Keko alisema dawati hilo likianza litakuwa msaada kwa wafungwa na mahabusu kwa kuwa wapo baadhi yao hawana uwezo wa kupata mawakili.

Scanned with MOBILE SCANNER

WAKILI Mkuu wa Serikali, Dk. Boniphace Luhende (kulia) akimkabidhi Waziri wa Katiba na Sheri, Balozi Dk. Pindi Chana, Jarida la Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali, alipotembelea ofisini hapo, Dar es Salaam,jana. kushoto ni Naibu Waziri wa Katiba na Sheria, Pauline Gekul. (Picha na Abdurahman Iumanne).

Samia awafunda majaji utoaji haki

Jenifer Gilla na Antoni Manjoro (TUDARCo)

Rais Samia Suluhu Hassan amewataka majaji wa Mahakama Kuu na Mahakama ya Rufani kusimamia haki za wananchi na kuonya upindishaji kwa tamaa ya fedha, ambazo hata wakijenga nyumba za kifahari watakufa na kuziacha na kuishia kubeba mizigo ya dhambi.

Pia, amemwagiza Naibu Mwanasheria Mkuu, Prof Kennedy Gastom, kumsaidia Mwanasheria Mkuu kuhakikisha serikali haiingii kwenye matatizo ya kisheria ikiwamo ya uwekezaji na ukiukwaji wa mikataba.

Rais Samia alitoa maelekezo hayo jana wakati akiwaapisha viongozi hao Ikulu jijini Dar es Salaam baada ya kuwateua na kuwasisitiza wakati wanatekeleza mapendekezo ya Tume ya Haki Jinai, zikiwamo taasisi zinazofanya kazi ya tume hizo zisomane kwa kuimarisha utendaji kazi, vitendea kazi na mazingira rafiki.

Akizungumzia Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki, Rais alimwagiza Katibu Mkuu wa wizara hiyo, Balozi Stephen Mbundi na Naibu Katibu Mkuu wake Balozi Said Mussa, kuhakikisha utekelezwaji wa shughuli za Afrika Mashariki unapewa uzito.

Pia, umuhimu wa kushirikiana na tume aliyoiunda kuchunguza wizara hiyo, ili waje na mapendekezo ya kuiboresha katika kukuza diplomasia ya uchumi, kualika wawekezaji na kutanua biashara.

Alisema kuongeza majaji pekee hawatoongeza ufanisi kuwa serikali ipo tayari kutoa msaada kwa mahakama zisimame imara na kutenda haki.

"Tumaini letu lingine ni kujenga imani ya mahakama kwa wananchi, kutoa haki kuendana na mashauri yanayoletwa. Mwenye haki apate haki, asiye na haki basi aambiwe huna haki, mwenye haki ni huyu," alisema Rais Samia.

Alisema uapisho huo umekuja muda mfupi baada ya Tume ya Haki Jinai aliyoiunda kuwasilisha ripoti yake inayoonyesha kuna kazi kubwa ya kufanya ikiwamo kuimarisha teknolojia, miundombinu na nguvukazi katika mahakama.

Alisema jinsi nchi inavyokua kiuchumi na kisiasa, mahakama pia inahitaji kukua, hivyo atakuwa [illegible] kuwa anataka wafanye kazi kwa muda mrefu na kuipunguzia serikali mzigo wa kuajiri watu wapya na kulipa mafao ya wastaafu ndani ya muda mfupi.

Aliwaagiza naibu katibu na makatibu kufanyakazi kwa weledi; "basi nikigundua kuna hivi na vile, Zuhura anawahusu na yeye (Mkurugenzi wa Mawasiliano ya Rais Ikulu) huwa anarusha saa nane usiku, alfajiri ukiamka hamna kitu, sasa tusifike huko, nendeni kawajibikeni," aliagiza.

Jaji Mkuu wa Tanzania, Prof. Ibrahim Juma, alimshukuru Rais Samia kwa kuwaongeza nguvu katika mahakama hiyo kwa kuwa tangu aingie madarakani ameteua jumla ya majaji wa Mahakama ya Rufani 19 wakati Mahakama Kuu ameongeza majaji 63 na kufanya kuwa na jumla ya majaji 105.

Serikali yaahidi walimu wa kutosha shule ya sheria

Na Alfred Lukonge

SERIKALI imeueleza uongozi wa Shule ya Sheria Tanzania (LST) kuwa itaipatia walimu wa kutosha ili wanafunzi wanaosoma hapo wapate elimu nzuri kwa vitendo wabobee katika masuala ya sheria.

Waziri wa Katiba na Sheria, Dk Pindi Chana alitoa ahadi hiyo Dar es Salaam jana alipofanya ziara kujitambulisha kwa watumishi wa LST na akasema wanapanga kufanya maboresho hayo ili huduma za kisheria ziwafikie Watanzania wote.

Aidha, Dk Chana alimshukuru Rais Samia Suluhu Hassan kwa kuteua majaji hivi karibuni watakaofanya kazi katika mahakama zinazohitaji wenye ubobezi wa masuala ya sheria.

Awali alihimiza wanafunzi katika shule hiyo wazingatie masomo ili watakapohitimu waoneshe utofauti katika sekta hiyo yenye fursa nyingi.

"Sekta ya sheria ina ajira za kutosha, Watanzania wapo zaidi ya milioni 61 katika mikoa 31 na halmashauri 180 kote huko wanahitajika wanasheria, ukija katika sekta binafsi napo wanahitajika someni kwa bidii ili mkimaliza hapa mkaoneshe tofauti," alisema Dk Chana.

Katibu Mkuu wa wizara hiyo, Marry Makondo alisema wameanzisha kampeni ya msaada wa kisheria inayotumia jina la Mama Samia itakayofanyika kwa miaka mitatu kuanzia mwaka huu hadi mwaka 2026.

"Tunategemea vijana waliomaliza LST kupitia kanzidata na wengine wanaoendelea na mafunzo waweze kusaidia Watanzania huko walipo wenye changamoto ya elimu ya masuala ya mirathi, uandishi wa wosia, migogoro ya matumizi ya ardhi na masuala mengine yanayohitaji uelewa mpana wa kisheria," alisema Makondo.

Kaimu Mkuu wa LST, Profesa Sist Mramba alisema kutokana na uhitaji wa mambo ya sheria wameandaa programu ya wasaidizi wa kisheria kwa ngazi ya cheti ili kuwafikia watu wa ngazi ya chini,

Public institutions told to consult OSG before making legal decisions

By Correspondent Imani Nathaniel

ALL public institutions have been tasked to consult the Office of Solicitor General (OSG) before making any legal decisions to avoid the government's inevitable losses.

Ambassador Dr Pindi Chana, Minister for Constitutional and Legal Affairs, made the call yesterday in Dar es Salaam when paid a courtesy call at the OSG office as part of her routine visits of all the offices under the ministry.

Dr Chana said that there have been many losses arising from the government paying compensation to companies and individuals in claims that the government was basically entitled to.

"Time has come for our institutions, local government to work with the goidence of OSG, particularly in litigation related issues, so they can receive the Solicitor General advice on the best course of action before the issues ar addressed," she said.

She however requested that OSG be prepared to welcom all government institutions and provide them with th necessary direction so that they can follow the process whe they require help to close potential legal dispute loophole.

"Therefore, as government lawyers, I advise you t be ready at all times to receive questions, opinions, an guidelines regarding the proper procedure so that ou institutions can work professionally," she emphasized.

According to her, by doing so, the government wi somehow prevent losing funds that would have been use for a number of development projects.

Dr Chana also applauded the OSG for educatin individuals and public institutions on the numerous step that may be taken to defend both individual rights and th overall interests of the government.

She also commended OSG for resolving a large numbe of claims and proceedings in a very short period of tim opened against the government in various parts of th country and abroad and being able to save billions of dollar that would be used as compensation.

Dr Boniface Luhende, Solicitor General encouraged th government to increase the office's budget in order f it to operate more effectively while also applauding th effectiveness of his office in settling several legal dispute quickly.

He noted that the OSG continues to welcome individual and organizations for all legal advice in order to avoid futur confrontations.

Dr. Luhende expressed his office's determination t ensure dispenses justice to build trust among investors ove Tanzania's state of justice delivery, hence attracting mor investments for economic growth.

"We, as the office tasked with overseeing civil cases an arbitrations brought against or on behalf of the government play a significant role in ensuring that justice is served i order to foster trust among investors in the nation's variou economic sectors and thereby promote the wellbeing of th country," he noted.

> **Time has come for our institutions, local governments to work with the goidence of OSG, particularly in litigation-related issues, so they can receive the Solicitor General's advice on the best course of action before the issues are addressed**

Minister stresses institutions to consult OSG in legal decision

By DAMIAN GOWELA

MINISTER for Constitution and Legal Affairs, Ambassador Pindi Chana, has called on all government institutions to consult the Office of Solicitor General (OSG) before making legal decisions to avoid inevitable losses to the government.

The Minister made the remarks on Wednesday when she visited the OSG as part of her routine visitation of all the offices under the Ministry where she has lately begun working.

"The time has come for our institutions, local governments and others to work with the OSG, particularly in litigation-related issues, so they can receive the Solicitor General's advice on the best course of action before the issues are addressed," she said.

However, she requested that the office (OSG) be prepared to welcome all government institutions and provide them with the necessary guidance so that they can follow the process when they require help to close potential legal dispute loopholes.

"Therefore, as government lawyers, I advise you to be ready at all times to receive questions, opinions and guidelines regarding the proper procedure so that our institutions can work professionally," she emphasised.

According to her by doing so, the government will avoid losing funds that would have been used for execution of a number of development projects.

She also used the podium to commend OSG for continuing to educate individuals and public institutions on numerous steps that may be taken to defend both individual rights and the overall interests of the government.

Along with that, she also applauded them for resolving a large number of claims and proceedings in a very short period of time opened against the government in various parts of the country and abroad and being able to save billions of dollars that would be used as compensation.

The Solicitor General, Dr Boniface Luhende, encouraged the government to increase the office's budget in order for it to operate more effectively while also applauding the effectiveness of his office in settling several legal disputes quickly.

He noted that the OSG continues to welcome individuals and organisations for all legal advice in order to avoid future confrontations.

Dr Luhende further expressed his office determinations to ensure it dispenses justice to build trust among investors over Tanzania's state of justice delivery, hence attracting more investments for economic growth.

"We, as the office tasked with overseeing civil cases and arbitrations brought against or on behalf of the government, play a significant role in ensuring that justice is served in order to foster trust among investors in the nation's various economic sectors and thereby promote the wellbeing of the country," he noted.

The OSG was re-established in 2018 to enhance and strengthen government's ability to litigate civil cases, including human rights and constitutional matters, in courts of law and undertake arbitral proceedings in tribunals.

It was also re-established to enhance effective supervision of civil cases in courts of law, including human rights and constitutional matters and carry out the general coordination of the conduct of civil litigation and arbitral proceedings on behalf of the Central Government.

Samia aungwa mkono Katiba ya wananchi

Na Anna Mwikola

VIONGOZI wa vyama vya siasa wameunga mkono kauli ya Rais Samia Suluhu Hassan kwamba Katiba ni mali ya wananchi na si ya wanasiasa.

Jumatatu wiki hii, Rais Samia alisema Katiba si mali ya wanasiasa hivyo waache kuruhusu Watanzania kushiriki mchakato wa Katiba mpya.

Alisema hayo Dar es Salaam wakati anafungua Mkutano Maalumu wa Baraza la Vyama vya Siasa na wadau wa demokrasia kutathmini utekelezaji wa mapendekezo ya kikosikazi cha demokrasia na hali ya siasa nchini.

Rais Samia alisema Katiba ni mali ya Watanzania wenye chama na wasio na chama, wenye dini na wasio na dini.

Wakati akichangia mada katika mkutano huo iliyohusu utathmini wa falsafa ya Rais Samia ya 4R (Maridhiano, Ustahimilivu, Mabadiliko na Kujenga Upya Taifa) katika shughuli za kisiasa nchini Tanzania, Makamu Mwenyekiti wa NCCR Mageuzi, Joseph Selasini aliwataka wanasiasa wa upinzani waache kufikiri Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC) na Katiba ni mali yao kwa sababu vyote hivyo ni mali ya Watanzania.

Selasini aliwaomba wanasiasa wa upinzani waraunge mkono Rais Samia katika mchakato wa Katiba kwa kukubali iundwe tume ya kukusanya maoni.

Mwanasiasa mkongwe, Stephen Wasira alihimiza Watanzania wasiwe wabinafsi katika mchakato wa kupata Katiba mpya, na alidai kwamba uliopita ulikwama kutokana na kutoaminiana.

Mkurugenzi wa Habari, Uenezi na Mawasiliano wa Chama cha Wananchi (CUF), Mohamed Ngulangwa alieleza HabariLEO kuwa Serikali ya Chama Cha Mapinduzi (CCM), ilona mahitaji ya Katiba mpya si kwa wanasiasa peke yao, bali kwa Watanzania wote.

"Tunakubali kweli Katiba ni ya wananchi na wanapewa kushiriki lakini wananchi walishashiriki katika kile tunachokidai, hii sisi tunataka mchakato wa katiba uanze na uanzie ulipoishia," alisema Ngulangwa.

Mwenyekiti wa Baraza la Vyama vya Siasa, Juma Ali Khatib alisema ni kweli katiba ni mali ya wananchi hivyo wanasiasa wasiwe na subira Rais Samia ana nia njema kwa nchi.

Khatib ambaye ni Makamu Mwenyekiti wa Ada Tadea, alisema wanasiasa ni sehemu ya wananchi na katiba ni ya wananchi, hivyo wanaunga mkono kauli ya Rais Samia kwamba wananchi wapewe elimu kwanza kuhusu katiba kwa kuwa wengi wao hawafahamu yaliyomo kwenye katiba iliyopo.

"Sisi tunaunga mkono kauli ya Rais Samia kwamba elimu ya katiba itolewe kwanza, lakini tunataka wakati elimu ikitolewa na michakato mingine ya katiba mpya iendelee," alisema Khatib.

Aliongeza: "Kauli ya Rais ni kauli njema na sisi tunaungana naye kwamba Katiba si ya wanasiasa [illegible] wananchi, lakini pia [illegible] sehemu ya wananchi. Tutatoa maazimio mada si moshi hivyo tuendelee kusubiri."

Katibu Mkuu wa Chama cha ACT-Wazalendo, Ado Shaibu alisema msimamo wa chama chao ni kuona mchakato wa kupata katiba mpya uanze sasa.

"Hatua muhimu zaidi ni kuanzisha kwa tume ya wataalamu kuhusu katiba ili kudurusu uchambuzi ingawa wa Katiba ya sasa, maoni ya Jaji Warioba na Katiba pendekezwa ili kupata maeneo muhimu [illegible] kura ya maoni na wanachi, baada ya hapo [illegible] [illegible] mchakato wa Katiba mpya," alisema Shaibu.

DAR ES SALAAM: **MINISTER** for Constitution and Legal Affairs, Ambassador Pindi Chana, has called on all government institutions to consult the Office of Solicitor General (OSG) before making legal decisions to avoid inevitable losses to the government.